

การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกหอมแดง ในพื้นที่อำเภอ ยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ

An Analysis of Cost and Return of Shallot in Yangchumnoi District, Sisaket Province

วนัสนันท์ งามวดีชัย, พงศธร ชัยสวัสดิ์*, เกษม เปนาละวัต*, วิวัฒน์วงศ์ บุญหนู*, กาญจน์เกล้า พลเคน*

Wanatsanan Nguatchai, Pomgsatorn Chaisawa*, Kasem Penalawat*, Wiwatwong Bunnun*, Kamkaow Phonkhen*

อาจารย์, คณะบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

Lecturer, Faculty of Business Administration and Accounting, Sisaket Rajabhat University

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้ คือ (1) เพื่อศึกษาถึงต้นทุนและผลตอบแทน จากการปลูกหอมแดง (2) เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกหอมแดง ของเกษตรกรในอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ

ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรผู้ปลูกหอมแดงในอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา โดยรวบรวมข้อมูลจากพื้นที่ 3 ตำบลที่มีการปลูกหอมแดงมากที่สุดในอำเภอยางชุมน้อย ซึ่งประกอบไปด้วย ตำบลยางชุมน้อย ตำบลบึงบอน และตำบลลิ้นฟ้า ซึ่งรวบรวมข้อมูลได้ทั้งหมด 343 ครัวเรือน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและทำการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาด้านต้นทุนและผลตอบแทน จากการปลูกหอมแดงของเกษตรกรในอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ ด้านข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรที่ผลิตหอมแดง พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 41-50 ปี สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 - 6 คน ส่วนด้านต้นทุนและผลตอบแทน พบว่า มีพื้นที่ปลูกจำนวน 9,100.5 ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย 3,000 กิโลกรัมต่อไร่ เมื่อพิจารณาต้นทุนโดยเฉลี่ยต่อไร่ มีค่าเท่ากับ 19,058.09 บาทต่อไร่ ส่วนใหญ่เป็นค่าแรงที่เป็นต้นทุนหลัก คิดเป็นร้อยละ 40.61 ของต้นทุนผลิตทั้งหมด ส่วนผลตอบแทนจากการปลูกหอมแดง ณ ระดับราคาเฉลี่ยที่ 22.37 บาทต่อกิโลกรัม เกษตรกรจะมีรายได้เฉลี่ย 67,110 บาทต่อไร่ ซึ่งต้นทุนแรงงานปลูกมีค่าอันดับสูงสุดของค่าแรงทั้งหมด ส่วนผลตอบแทนจากการปลูกหอมแดง ณ ระดับราคาเฉลี่ยที่ 22.37 บาทต่อกิโลกรัม เกษตรกรจะมีรายได้เฉลี่ย 67,110 บาทต่อไร่ และหากนำมาคำนวณกำไรสุทธิ พบว่า มีค่าเท่ากับ 48,051.91 บาทต่อไร่ หรือ 16.02 บาทต่อกิโลกรัม

การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกหอมแดงของเกษตรกรในอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ โดย การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนโดยเฉลี่ยต่อไร่ มีค่าเท่ากับ 0.3 กิโลกรัมต่อไร่ มีอัตรากำไรต่อต้นทุน 252.13 % อัตรากำไรต่อ ยอดขายร้อยละ 71.6 % และมีผลตอบแทนจากการลงทุน 99.62 % ซึ่งหากพิจารณาจากงานวิจัยที่ทำการวิเคราะห์ ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกสินค้าเกษตรชนิดอื่น ๆ แล้ว พบว่าการปลูกหอมแดงให้ผลตอบแทนที่สูงเมื่อเทียบกับการ ปลูกพืชชนิดอื่น ดังนั้น ภาครัฐควรสนับสนุนให้เกษตรกรปลูกหอมแดงเป็นทางเลือกหนึ่งในการเพาะปลูกของเกษตรกร อีกทั้งควรสนับสนุนให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มกัน ในการวางแผนให้ทำการปลูกและการเก็บเกี่ยวของเกษตรกรแต่ละรายไม่ ให้ทำการปลูกและเก็บเกี่ยวในเวลาเดียวกัน โดยคำนึงถึงความต้องการของตลาดแต่ละช่วง เพื่อแก้ปัญหาผลผลิตล้นตลาด ซึ่งจะทำให้ราคาตกต่ำ

คำสำคัญ : หอมแดง, ต้นทุน, ผลตอบแทน

ABSTRACT

The objectives of this study were (1) to study the general information about cost and revenue from selling shallot (2) to analyze the cost and return of Shallot in Yangchumnoi, Sisaket Province (3) to study problems and obstacles of farmers to plant shallot.

In this research, the data were collected by field survey using questionnaire from farmers planted shallot in Yangchumnoi, Sisaket Province, including Yangchumnoi District, Bung Bon district and Linn-Fha district. The sample size was 343 samples. The analysis of this data used by descriptive statistics and cost and return analysis.

The study result of the cost from the shallot planting showed that the average variable costs was 19,058.09 baht per acre. The highest cost to planting shallot was a labor cost. For average return at price of 22.37 baht per kilogram, the average return was 67,110 baht per acre

The study result of cost and return analysis showed that breakeven point was 0.3 kilogram per acre. Net profit to cost ratio was 252.13 % while net profit to sale ratio was 71.6 % and return on investment (ROA) was 99.62 %

Keywords: Shallot, Cost, Return

บทนำ

หอมแดง เป็นพืชเศรษฐกิจระดับท้องถิ่นที่นิยมปลูก และรับประทานกันมากของคนไทย นิยมใช้ในการประกอบอาหาร และเป็นสมุนไพร โดยธรรมชาติของหอมแดงแล้วหอมแดงจะปลูกได้ดีในที่มีอากาศเย็น ดังนั้นหอมแดงจึงเป็นพืชที่ปลูกได้ดีในภาคเหนือตอนบน ไคแก เชียงใหม่ ลำพูน พะเยา อุตรดิตถ์ แม่ฮ่องสอน และในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดศรีสะเกษ ชัยภูมิ บุรีรัมย์ ยโสธร จากข้อมูลของกรมวิชาการเกษตรพบว่าจังหวัดศรีสะเกษ เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่การเพาะปลูกหอมแดง มากที่สุดในประเทศไทย เนื่องจากมีสภาพดินฟ้าอากาศที่เหมาะสมแก่ การเพาะปลูกหอมแดง โดยเฉพาะในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงธันวาคมซึ่งมีอากาศเย็น นอกจากนี้หอมแดงยังเป็นพืชที่มีอายุการปลูกสั้น คือในฤดูฝนจะปลูกและเก็บเกี่ยวช่วงเดือนพฤษภาคม-กันยายน อายุเก็บเกี่ยวประมาณ 45-50 วัน ฤดูแล้งจะปลูกและเก็บเกี่ยวในช่วงเดือนกันยายน-เมษายน อายุเก็บเกี่ยวประมาณ 70-90 วัน และส่วนใหญ่เกษตรกรนิยมปลูกหลังจากเก็บเกี่ยวพืชหลักแล้ว (กรมวิชาการเกษตร, 2558) จังหวัดศรีสะเกษ เป็นจังหวัดที่มีผลผลิตหอมแดงต่อไร่มากที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีพื้นที่เพาะปลูกมากกว่า 70 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่เพาะปลูกทั้งภาค โดยมีแหล่งเพาะปลูกที่สำคัญคือ อำเภอขามน้อย อำเภอราชธิส อำเภอกันทรารมย์และอำเภอวังหิน ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้ผู้ทำการศึกษาได้เลือกพื้นที่การศึกษา คือ อำเภอขามน้อย ซึ่งถือเป็น 1 ใน 3 อำเภอที่มีพื้นที่ปลูกหอมแดงแล้วได้ผลผลิตสูง อีก 2 อำเภอคือ อำเภอราชธิส และอำเภอวังหิน นอกจากนี้ยังปลูกมากที่อำเภอกันทรารมย์ อำเภอยุทธ์และอำเภอมือง (ทะนุพงศ์ กุสุมา ณ อยู่ธยา, 2558) อำเภอขามน้อย เป็นอำเภอที่ประวัติการปลูกหอมแดงมานานกว่า 50 ปี โดยเริ่มจากชาวบ้านได้หักโค่นจอมปลวกลงมา ซึ่งดินของจอมปลวกเป็นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ เมื่อนำมาใช้ปลูกหอมแดงจึงได้คุณภาพ โดยการปลูกหอมแดงที่อำเภอขามน้อย มีการบริหารจัดการเกี่ยวกับการจัดสรรเวลาปลูก เพื่อป้องกันผลกระทบกันเกิดจากหอมแดงล้มตลัด ซึ่งจะทำให้ราคาตกต่ำ ดังนั้นจึงมีการจัดแบ่งการปลูกหอมแดงออกเป็น 3 ช่วง คือตั้งแต่เดือนกันยายน และเก็บผลผลิตช่วงต้นเดือนพฤศจิกายน ทั้งนี้อายุหอมแดงรุ่นแรกจะสั้นราว 50-60 วัน เท่านั้น และถ้าปีไหนช่วงปลายปีหอมแดงหมดเร็วในช่วงต้นปีมักมีราคาสูงทันที เป็นไปตามกลไกการตลาด ช่วงที่สองคือ เดือนพฤศจิกายนหรือธันวาคมและจะเก็บผลผลิตในช่วงเดือนมกราคมถึงกุมภาพันธ์ พอช่วงสุดท้ายจะปลูกประมาณเดือนมกราคม และเก็บประมาณเดือนมีนาคม ช่วงนี้ราคาตกลง เพราะมีหอมแดงทางภาคเหนือเข้ามา จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาเพื่อวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการหอมแดง อำเภอขามน้อย โดยเลือกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกหอมแดงในพื้นที่ที่มีการปลูกหอมแดงได้ผลผลิตสูงสุด 3 อันดับแรกในอำเภอขามน้อย ได้แก่ ตำบลขามน้อย ตำบลบึงบอนและตำบลลิ้นฟ้า โดยปัจจุบันพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ซึ่งยังไม่ได้มีการศึกษาถึงต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกหอมแดง โดยการศึกษาครั้งนี้

หวังว่าจะเป็นประโยชน์แก่เกษตรกรและผู้สนใจที่จะลงทุนเพาะปลูกหอมแดง เพื่อทราบและสามารถนำไปเปรียบเทียบกับต้นทุน ผลผลิต หรือผลตอบแทนโดยรวมเทียบกับการเพาะปลูกพืชชนิดอื่น ตลอดจนเป็นข้อมูลที่หน่วยงาน ภาครัฐ องค์กรต่าง ๆ สามารถนำไปวิเคราะห์และประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน สังคม และประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทน จากการปลูกหอมแดงของเกษตรกรในอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ
2. เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกหอมแดงของเกษตรกรในอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ

วิธีดำเนินงานวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ เกษตรกรผู้ปลูกหอมแดงทั้งหมดในอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษในฤดูกาลผลิต ปี 2559/2560 จำนวนทั้งหมด 2,399 ครัวเรือน (สำนักงานเกษตรอำเภอยางชุมน้อย, 2559)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เกษตรกรผู้ปลูกหอมแดงในจังหวัดศรีสะเกษที่มีปริมาณผลผลิตในฤดูกาลผลิต 2559/2560 สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ตำบลยางชุมน้อย ตำบลบึงบอน ตำบลลิ้นฟ้า จำนวน 343 ครัวเรือน โดยตำบลยางชุมน้อย 124 ครัวเรือน ตำบลบึงบอน 126 ครัวเรือน และตำบลลิ้นฟ้า 93 ครัวเรือน (เลือกกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนตัวอย่างประชากร โดยการกำหนดตัวอย่าง ผู้ทำการศึกษาค้นคว้ากำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากประชากรโดยใช้สูตร Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % (Yamane, Taro, 1973) โดยเทียบสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรโดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) และจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 343 ครัวเรือน ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีจับสลากแบบไม่คืนกลับ)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกหอมแดงในพื้นที่อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ ใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรผู้ปลูกหอมแดงด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะโดยทั่วไปของเกษตรกรที่ปลูกหอมแดง ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกหอมแดง ปัญหาและอุปสรรคจากการปลูกหอมแดง ซึ่งทำให้ทราบถึงโครงสร้างของต้นทุน เพื่อที่จะนำมาวิเคราะห์ผลตอบแทนที่จะได้รับจากการปลูกหอมแดง

จากการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือผู้ทรงคุณวุฒิ ได้นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามที่ได้รับคำแนะนำ ก่อนนำไปทดสอบกับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ตัวอย่าง โดยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) มากกว่า 0.7 คือ ค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.873 ซึ่งเป็นค่าที่สามารถยอมรับได้ จึงนำเอาแบบสอบถามนี้ไปใช้ในการวิจัยต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ ได้จากนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จสมบูรณ์แล้วไปทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ เกษตรกรผู้ปลูกหอมแดงในจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลยางชุมน้อย ตำบลบึงบอน ตำบลลิ้นฟ้า จำนวน 343 ครัวเรือน โดยตำบลยางชุมน้อย 124 ครัวเรือน ตำบลบึงบอน 126 ครัวเรือน และตำบลลิ้นฟ้า 93 ครัวเรือน โดยแบบสอบถามสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกหอมแดง แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ 1) ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรผู้ปลูกหอมแดง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน 2) ข้อมูลด้านต้นทุน คือ ต้นทุนผันแปร และต้นทุนคงที่ 3) ข้อมูลด้านผลตอบแทน ประกอบด้วย จำนวนผลผลิตที่ได้ (กิโลกรัม./ไร่) และราคาจำหน่ายต่อหน่วย (บาท)

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ ได้จากการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารเผยแพร่ต่างๆ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive analysis) เป็นการอธิบายให้ทราบถึงสภาพทั่วไปของการผลิตและการตลาด โดยใช้สถิติอย่างง่ายในการอธิบาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative analysis) ซึ่งใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามจากเกษตรกรผู้ปลูกหอมแดงโดยตรง โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน โดยแยกต้นทุนเป็น 2 ลักษณะ คือ

ต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปรทั้งหมดทั้งที่เป็นเงินสดและไม่เป็นเงินสด มาวิเคราะห์โดยใช้เครื่องมือทางการเงิน ได้แก่ จุดคุ้มทุน (Break Even Point) อัตรากำไรต่อต้นทุน อัตรากำไรต่อยอดขาย (Net Profit Margin Ratio) และอัตราผลตอบแทนจากเงินลงทุน (ROI)

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการอธิบายและวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ จุดคุ้มทุน อัตรากำไรต่อต้นทุน อัตรากำไรต่อยอดขาย และผลตอบแทนจากเงินลงทุน

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกหอมแดงในพื้นที่อำเภอขามเฒ่า จังหวัดศรีสะเกษ โดยทำการศึกษาและเก็บข้อมูลจากเกษตรกรผู้ปลูกหอมแดง โดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 343 คน โดยผลจากการศึกษาแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ ลักษณะทั่วไปของเกษตรกรที่ปลูกหอมแดง ต้นทุนการปลูกหอมแดง และการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการปลูกหอมแดง

1. การศึกษาด้านต้นทุนและผลตอบแทน จากการปลูกหอมแดงของเกษตรกรในอำเภอขามเฒ่า จังหวัดศรีสะเกษ

1.1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรผู้ปลูกหอมแดง

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรที่ผลิตหอมแดง สามารถสรุปผลได้ดังนี้ เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 78.34 เป็นเพศหญิง และร้อยละ 21.66 โดยมีอายุ 41-50 ปี ร้อยละ 36.41 รองลงมาคืออายุไม่เกิน 40 ปี ร้อยละ 26.73 ส่วนที่เหลือร้อยละ 20.26 และ 16.60 มีอายุมากกว่า 50 ปี และไม่เกิน 30 ปี ตามลำดับ โดยเกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 42 ปี ต่ำสุด 24 ปี และสูงสุด 60 ปี ทั้งนี้เกษตรกรร้อยละ 42.86 สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 29.95 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เหลือสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา ร้อยละ 21.66 และ 5.53 ตามลำดับ นอกจากนี้ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 73.27 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4-6 คน รองลงมาคือมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมากกว่า 6 คน ร้อยละ 16.13 และไม่เกิน 3 คนคิดเป็น ร้อยละ 10.60 ซึ่งค่าเฉลี่ยจำนวนสมาชิกเท่ากับ 5.04 คนต่อครัวเรือน โดยมีค่าต่ำสุด 2 คน และสูงสุด 10 คน นอกจากนี้ เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 84.79 มีรายได้จากส่วนอื่นๆ นอกเหนือจากการเกษตร และข้อมูลที่ได้จากการสำรวจพบว่าเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 92.63 มีหนี้สินสำหรับการปลูกหอมแดง

1.2 ต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกหอมแดงในพื้นที่อำเภอขามเฒ่า

การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกหอมแดงของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างผู้ปลูกหอมแดงในพื้นที่อำเภอขามเฒ่า จังหวัดศรีสะเกษ โดยมีพื้นที่ปลูกจำนวน 9,100.5 ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย 3,000 กิโลกรัมต่อไร่ เมื่อพิจารณาต้นทุนโดยเฉลี่ยต่อไร่ พบว่า มีค่าเท่ากับ 19,058.09 บาทต่อไร่ ประกอบด้วยต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 15,385.01 บาทต่อไร่ และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 3,673.08 บาทต่อไร่ หรือ มีต้นทุนโดยเฉลี่ย 6.35 บาทต่อกิโลกรัม ประกอบด้วยต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 5.13 บาทต่อกิโลกรัม และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 1.22 บาทต่อกิโลกรัม ส่วนผลตอบแทนจากการปลูกหอมแดง ณ ระดับราคาเฉลี่ยที่ 22.37 บาทต่อกิโลกรัม เกษตรกรจะมีรายได้เฉลี่ย 67,110 บาทต่อไร่ และหากนำมาคำนวณกำไรสุทธิ พบว่า มีค่าเท่ากับ 48,051.91 บาทต่อไร่ หรือ 16.02 บาทต่อกิโลกรัม

2. การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกหอมแดงของเกษตรกรในอำเภอขามเฒ่า จังหวัดศรีสะเกษ

การปลูกหอมแดงให้ผลผลิตเฉลี่ย 3,000 กิโลกรัมต่อไร่ ให้รายได้เฉลี่ย 67,110 บาทต่อไร่ มีกำไรสุทธิเฉลี่ย 48,051.91 บาทต่อไร่ โดยการวิเคราะห์จุดคุ้มทุนโดยเฉลี่ยต่อไร่ มีค่าเท่ากับ 0.3 กิโลกรัมต่อไร่ มีอัตรากำไรต่อต้นทุน 252.13 % อัตรากำไรต่อยอดขายร้อยละ 71.6 % และมีผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI) 99.62 %

อภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาด้านต้นทุนและผลตอบแทน จากการปลูกหอมแดงของเกษตรกรในอำเภอขามเฒ่า จังหวัดศรีสะเกษ

1.1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรผู้ปลูกหอมแดง

เกษตรกรที่ผลิตหอมแดง ส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย มีอายุในช่วง 41-50 ปี มีอายุเฉลี่ย 42 ปี ต่ำสุด 24 ปี สูงสุด 60 ปี มีระดับการศึกษาประถมศึกษา โดยส่วนใหญ่เป็นครอบครัวใหญ่ มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4-6 คน มีการ

ประกอบอาชีพอื่น นอกเหนือจากการปลูกหอมแดงคือ การทำนา เมื่อหมดช่วงเก็บเกี่ยวจึงใช้พื้นที่ในการปลูกหอมแดงแทน และในขณะที่รอเก็บเกี่ยวผลผลิต กลุ่มตัวอย่างบางส่วนก็จะไปประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ทั้งนี้เกษตรกรมีหนี้สินสำหรับการปลูกหอมแดง ร้อยละ 92.3

1.2 ต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกหอมแดงในพื้นที่อำเภอยางชุมน้อย

การศึกษาต้นทุนการปลูกหอมแดงของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างผู้ปลูกหอมแดงในพื้นที่อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ โดยมีพื้นที่ปลูกจำนวน 9,100.5 ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย 3,000 กิโลกรัมต่อไร่ เมื่อพิจารณาต้นทุนโดยเฉลี่ยต่อไร่ พบว่า มีค่าเท่ากับ 19,058.09 บาทต่อไร่ แบ่งเป็นต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปร ซึ่งต้นทุนคงที่เฉลี่ย 3,673.08 บาทต่อไร่ พบว่า ค่าเช่าที่ดิน เป็นต้นทุนหลัก คิดเป็นร้อยละ 39.05 ของต้นทุนคงที่ทั้งหมด นอกจากการจ่ายค่าเช่าในรูปของตัวเงินแล้ว ยังมีการจ่ายด้วยการแบ่งจากผลผลิตที่ได้ตามแต่ที่ได้ตกลงกันอีกด้วย ส่วนต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 15,385.01 บาทต่อไร่ โดยเป็นค่าแรงในการผลิต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7,684.85 บาท คิดเป็นร้อยละ 82.26 ของต้นทุนผันแปรทั้งหมด และคิดเป็นร้อยละ 40.61 ของต้นทุนผลิตทั้งหมด ทั้งนี้เมื่อคำนวณต้นทุนทั้งหมดในหน่วยกิโลกรัม พบว่า มีต้นทุนโดยเฉลี่ย 6.35 บาทต่อกิโลกรัม ประกอบด้วยต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 5.13 บาทต่อกิโลกรัม และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 1.22 บาทต่อกิโลกรัม นอกจากนี้การผลิตหอมแดงยังมีความจำเป็นในการตากแห้ง มีดรวม และทำการบรรจุ เพื่อจัดจำหน่ายอีกด้วย การศึกษาผลตอบแทนจากการปลูกหอมแดง ณ ระดับราคาเฉลี่ยที่ 22.37 บาทต่อกิโลกรัม เกษตรกรจะมีรายได้เฉลี่ย 67,110 บาทต่อไร่ และหากนำมาคำนวณกำไรสุทธิ พบว่า มีค่าเท่ากับ 48,051.91 บาทต่อไร่ หรือ 16.02 บาทต่อกิโลกรัม จากการศึกษา พบว่า ต้นทุนแรงงานปลูกมีค่าอันดับสูงสุดของค่าแรงทั้งหมด รองลงมาคือค่าแรงงานการเก็บเกี่ยว และค่าแรงอื่นๆ ตามลำดับ ทั้งนี้ต้นทุนค่าแรงได้รับผลกระทบจากการกำหนดอัตราค่าแรงขั้นต่ำ โดยลักษณะของพื้นที่ที่แตกต่างกัน และวิธีการปลูกที่แตกต่างกัน ส่งผลให้ต้นทุนค่าแรงแตกต่างกันในผู้ผลิตแต่ละราย อีกทั้งค่าแรงในการเก็บเกี่ยวก็แปรผันไปตามลักษณะของแปลง ลักษณะของดิน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุขใจ ตอนปัญญา (2554) ที่ได้ทำการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนในการลงทุนปลูกข้าวของเกษตรกร หมู่ 5 ตำบลหัวดง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตรโดยพบว่าต้นทุนค่าแรงงานปลูกข้าวโดยเฉลี่ยต่อไร่สูงกว่าต้นทุนค่าแรงอื่น

2. การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกหอมแดงของเกษตรกรในอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ

การปลูกหอมแดงให้ผลผลิตเฉลี่ย 3,000 กิโลกรัมต่อไร่ ให้รายได้เฉลี่ย 67,110 บาทต่อไร่ มีกำไรสุทธิเฉลี่ย 48,051.91 บาทต่อไร่ โดยการวิเคราะห์จุดคุ้มทุนโดยเฉลี่ยต่อไร่ มีค่าเท่ากับ 0.3 กิโลกรัมต่อไร่ มีอัตรากำไรต่อต้นทุน 252.13 % อัตรากำไรต่อยอดขายร้อยละ 71.6 % และมีผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI) 99.62 % จากการศึกษา พบว่า มีต้นทุนและผลตอบแทนแตกต่างจากงานวิจัยของ สุขใจ ตอนปัญญา (2554) ที่พบว่า การลงทุนปลูกข้าวของเกษตรกรรายย่อยให้รายได้เฉลี่ย 5,903.08 บาทต่อไร่ กำไรสุทธิเฉลี่ย 614 บาทต่อไร่ มีจุดคุ้มทุนที่ 0.55 ต้นต่อไร่ มีอัตราผลตอบแทนจากเงินลงทุน (ROI) ร้อยละ 9.16 ซึ่งให้ผลตอบแทนที่ค่อนข้างต่ำ งานวิจัยของธนา พร้อมมูล (2559) ที่ทำการศึกษา ต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกกล้วยน้ำว้า ในเขตอำเภอยาง จังหวัดเพชรบุรี พบว่า การปลูกกล้วยน้ำว้ามีกำไรสุทธิ 5,544.02 บาท มีอัตราผลตอบแทนจากเงินลงทุน (ROI) ร้อยละ 16.36 และการศึกษาของบัญญัติ นีโรศ (2560) ที่วิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกมันสำปะหลังในเขตพื้นที่ภาคกลาง พบว่า การปลูกมันสำปะหลังให้กำไรเฉลี่ย 2,491.75 บาทต่อไร่ ดังนั้น การปลูกหอมแดงให้ผลตอบแทนที่สูงเมื่อเทียบกับการปลูกพืชชนิดอื่น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1.1 ภาครัฐควรสนับสนุนให้เกษตรกรปลูกหอมแดงเป็นทางเลือกหนึ่งในการเพาะปลูกของเกษตรกร

1.2 ภาครัฐควรสนับสนุนให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มกัน ในการวางแผนให้ทำการปลูกและการเก็บเกี่ยวของเกษตรกรแต่ละรายไม่ให้เกิดการปลูกและเก็บเกี่ยวในเวลาเดียวกัน โดยคำนึงถึงความต้องการของตลาดแต่ละช่วง เพื่อแก้ปัญหาผลผลิตล้นตลาดซึ่งจะทำให้ราคาตกต่ำ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิเคราะห์ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROI) เพื่อหาประสิทธิภาพในการทำกำไรจากการใช้สินทรัพย์ที่มีอยู่ว่าใช้ได้มากน้อยเพียงใด

2.2 ควรศึกษาต้นทุนด้านสาธารณูปโภค เช่น ค่าไฟฟ้าในการผลิต ค่าน้ำประปา เป็นต้น เพื่อสะท้อนต้นทุนที่แท้จริงมากขึ้น

2.3 ราคาที่นำมาคำนวณในงานวิจัยครั้งนี้ เป็นราคาเฉลี่ย ณ ช่วงเวลาหนึ่งๆ ที่เกษตรกรจำหน่าย จึงไม่อาจสะท้อนกำไรสุทธิที่แท้จริงตลอดทั้งปีได้ ดังนั้น ควรทำการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทน ตามราคาที่เปลี่ยนแปลงในช่วงเวลาที่ศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการเกษตร. (2560). **ฐานข้อมูลของศูนย์สารสนเทศ : องค์ความรู้เรื่องหอมแดง**. แหล่งข้อมูล :

<http://www.doae.go.th/plant/shallot.html>. สืบค้นเมื่อ 23 กรกฎาคม 2560.

บัญญัติร์น นิลโคก. (2560). **การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกมันสำปะหลังในเขตพื้นที่ภาคกลาง**.

การประชุมวิชาการระดับชาติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ครั้งที่ 1 (The 1st RUSNC)

วันที่ 22 มิถุนายน 2559. 987-993

ธนยา พร้อมมูล. (2559). **การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกกล้วยน้ำว้า ในเขตอำเภอยาง่าง จังหวัดเพชรบุรี**. (วิทยานิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.

ทะนุพงศ์ กุสุมา ณ อยุธยา. (2558). **หอมแดง...ดี ๆ ที่ 1 ยางชุมน้อย ศรีสะเกษ**. แหล่งข้อมูล :

<http://info.matichon.co.th/techno/techno.php?srctag=05061010658&srcday=&search=no>.

สืบค้นเมื่อ 23 กรกฎาคม 2560.

สำนักงานเกษตรอำเภอยางชุมน้อย. (2559). **เอกสารประกอบการประชุมการเกษตรอินทรีย์วิถียางชุม**.

สุขใจ ตอนปัญญา. (2554). **ต้นทุนและผลตอบแทนในการลงทุนปลูกข้าวของเกษตรกร หมู่ 5 ตำบลหัวดง อำเภอมืองจังหวัดพิจิตร**. (การค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). ปทุมธานี : คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ศิริพงศ์ พงษ์พิพันธุ์. (2553). **ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับธุรกิจ**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : ฮาซันพริ้นติ้ง.

อุกฤษฏ์ พงษ์วานิชอนันต์. (2552). **ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตอ้อยโรงงาน ตำบลจนเจดีย์ อำเภอพนมทวนจังหวัดกาญจนบุรี**. (สารนิพนธ์ ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : คณะเศรษฐศาสตร์การจัดการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Yamane, T. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis**. (3rd ed). New York: Harper & Row.